

Skattehjelpen

■ SVEIN TORVUND *spesialrevisor Skatt Øst Jessheim*

Det er ingen gitt å forutse hvordan livet vil bli, eller hvordan vi takler de utfordringene vi blir stilt overfor. Livet er en risikosport, og det heter seg at det eneste som er sikkert er skatten og døden.

Årsakene til at vi kommer opp i vanskelige situasjoner kan være mange og ulike, og selv om vi i Norge har mange gode velferdsordninger, oppfattes skatteetaten neppe å være en av dem. Gjennom vårt regelverk og vår praktisering av dette regelverket, har vi også kan hende ofte gjort vanskelige livssituasjoner vanskeligere? Lover og regler gir sjelden rom for skjønn og individuell behandling. Enkeltmennesker har opplevd at skattekrav har økt fra år til år, selv om inntekten i mange tilfeller ikke står i forhold til kravet. Skatteyteren kommer inn i en ond sirkel som kan ende i økonomisk ruin, og som det er vanskelig eller umulig å komme ut av uten å få hjelp. Skatteetaten har et ansvar for å bryte denne sirkelen. Hver enkelt sak er unik og må behandles deretter. Etaten både ønsker og må bli flinkere til å se enkeltmennesket og forstå bakgrunnen for situasjonen som har oppstått. Det er ikke slik at alle som har unnlatt å innlevere selvangivelse eller næringsoppgave forsøker å

unndra skatt eller avgift. Det må skilles mellom manglende vilje og manglende evne.

I 2008 opprettet skatteetaten egne enheter i hver region kalt Skattehjelpen. Skattehjelpen er etablert for å ivareta skattytere, både arbeidstagere og næringsdrivende, som har kommet i en særlig vanskelig livssituasjon og ikke klarer å ivareta egne interesser. Særlig vanskelige livssituasjoner kan for eksempel være tap av inntekt, psykiske eller sosiale problemer, egen sykdom, sykdom eller dødsfall i nær familie, rusmisbruk, samlivsbrudd, fengselsopphold, m.m. Gjeldsproblemer og/eller redusert betalingsvne er ofte en tilleggsbelastning for pasienter i en krise situasjon.

Gjennom Skattehjelpen kan man få hjelp til å oppfylle sine forpliktelser og ivareta sine rettigheter. Ved personlig og individuell kontakt får skatteyteren belyst saken sin og hjelp og veiledning til å komme ut av uføret. I samarbeid finner vi løsninger på tidligere fastsatte skatte- og avgiftskrav. I tillegg driver Skattehjelpen forebyggende arbeid slik at skattyteren ikke kommer opp i en lignende situasjon ved en senere anledning. Det er imidlertid viktig å presisere at en forutsetning for å behandle en slik sak er at den enkelte skattyter

har et ønske om å rydde opp og gjøre opp for seg, selv om det i enkelte tilfeller også kan være Skattehjelpens oppgave å motivere til dette.

Skal Skatteetaten lykkes med å nå og kommunisere med de skattyterne som erfaringsmessig har problemer må vi inn med hjelpeiltak på et tidlig tidspunkt. Vi er avhengig av et godt samarbeid med både offentlig og privat sektor. Primærhelsetjenesten blir ofte kjent med målgruppen på et tidlig tidspunkt og kan bidra til at Skattehjelpen kan komme inn å hjelpe og veilede.

Hovedproblemet, spesielt for næringsdrivende, er at inntekten fastsettes ved skjønn. Ved slike skjønsmessige vurderinger er det vanskelig å beregne riktig skatt og avgift. Gjennom å oppmuntre og motivere til dialog med skatteetaten kan primærhelsetjenesten bidra til at uhåndterlige krav fra skatteetaten ikke forsterker en allerede vanskelig situasjon.

Henvendelser kan rettes til skattehjelpen@skatteetaten.no, 800 80 000 eller det lokale skattekontoret.

ILLUSTRASJONER: ODDY, SYSTEM NERVA